

Mesur Diogelwch Tân Domestig (Cymru) 2011

2011 mccc 3

Mesur gan Gynulliad Cenedlaethol Cymru i'w gwneud yn ofynnol i ddarparu systemau llethu tân awtomatig mewn mangreoedd preswyl newydd yng Nghymru.

Mae'r Mesur hwn, a basiwyd gan Gynulliad Cenedlaethol Cymru ar 16 Chwefror 2011 ac a gymeradwywyd gan Ei Mawrhydi yn Ei Chyngor ar 7 Ebrill 2011, yn deddfu'r darpariaethau a ganlyn:—

1 Dyletswydd i ddarparu systemau llethu tân awtomatig

- (1) Rhaid i waith adeiladu y mae'r Mesur hwn yn gymwys iddo, mewn perthynas â phob preswylfa y mae'n gymwys iddi, gydymffurfio â gofynion is-adran (4) unwaith—
 - (a) y bydd y gwaith wedi'i gwblhau, neu
 - (b) y bydd y breswylfa wedi'i meddiannu at ddibenion preswyl, pa un bynnag sydd gynharaf.
- (2) Yn ddarostyngedig i is-adran (3), mae'r Mesur hwn yn gymwys i waith adeiladu yng Nghymru sy'n cynnwys—
 - (a) adeiladu adeilad i fod yn un breswylfa neu fwy,
 - (b) trosi adeilad, neu ran o adeilad, i fod yn un breswylfa neu fwy,
 - (c) isrannu un breswylfa bresennol neu fwy er mwyn creu un breswylfa newydd neu fwy, neu
 - (d) cyfuno preswylfeydd presennol er mwyn creu preswylfa newydd neu breswylfeydd newydd.
- (3) Nid yw'r Mesur hwn yn gymwys i waith adeiladu—
 - (a) sy'n cael ei gyflawni at ddibenion unrhyw un o swyddogaethau Gweinidogion y Goron, neu
 - (b) os yw rheoliadau adeiladu sy'n gosod gofynion o ran darparu systemau llethu tân awtomatig yn gymwys i'r gwaith hwnnw neu os y byddai'n gymwys oni bai am gyfarwyddyd o dan adran 8 o Ddeddf 1984 sy'n hepgor gofynion o'r fath.

- (4) Gofynion yr is-adran hon yw—
- (a) bod rhaid darparu system llethu tân awtomatig ym mhob preswylfa,
 - (b) bod y system yn gweithio'n effeithiol, ac
 - (c) bod y system yn cydymffurfio â'r cyfryw ofynion ag a ragnodir.
- (5) Mae'r cyfeiriadau yn is-adran (4) at system llethu tân awtomatig hefyd yn cynnwys unrhyw gyflenwad ynni, dŵr, neu sylwedd arall, sy'n angenrheidiol er mwyn sicrhau bod y system yn gweithio'n effeithiol.

2 Gorfodi

- (1) Ac eithrio fel y darperir gan is-adran (3), dyletswydd awdurdod lleol yw gorfodi darpariaethau'r Mesur hwn mewn perthynas â'i ardal.
- (2) Mae Atodlen 1 yn gwneud darpariaeth ynghylch gorfodi gan awdurdodau lleol
- (3) Caiff is-adran (1) rym yn ddarostyngedig i ddarpariaethau Atodlen 2 (Gwaith adeiladu a oruchwylir gan rywun ac eithrio awdurdodau lleol).

3 Darparu gwybodaeth

- (1) Lle y bydd, yn unol â rheoliadau adeiladu—
- (a) hysbysiad yn cael ei roi i awdurdod lleol o gynnig i wneud gwaith adeiladu y mae'r Mesur hwn yn gymwys iddo, neu
 - (b) cynlluniau llawn o waith o'r fath yn cael eu hadneuo gydag awdurdod lleol, rhaid i hysbysiad neu gynlluniau o'r fath gynnwys y cyfryw wybodaeth ag sy'n ofynnol o dan is-adran (2) neu rhaid i wybodaeth o'r fath fynd gydag ef, a rhaid cynnwys y cyfryw ffi a ragnodir.
- (2) Yr wybodaeth sy'n ofynnol gan yr is-adran hon yw'r cyfryw wybodaeth, at ddibenion dangos bod modd i'r gwaith, unwaith y caiff ei gwblhau, gydymffurfio â gofynion adran 1(4), ac sydd, boed mewn perthynas â ffurf neu â chynnwys, wedi'i rhagnodi.
- (3) Os, ar ôl rhoi hysbysiad o'r fath neu adneuo cynlluniau o'r fath, nad yw'r wybodaeth sy'n ofynnol gan is-adran (2)—
- (a) yn gyflawn ym marn yr awdurdod lleol, neu
 - (b) yn dangos bod modd i'r gwaith, unwaith y caiff ei gwblhau, gydymffurfio â gofynion is-adran 1(4) ym marn yr awdurdod lleol,
- rhaid i'r awdurdod, o fewn y cyfnod perthnasol, roi hysbysiad yn ysgrifenedig o'r farn honno i'r person a roddodd yr hysbysiad hwnnw neu, yn ôl y digwydd, y person a adneuodd y cynlluniau hynny, gan nodi'r rhesymau dros y farn honno.
- (4) Caiff person sydd wedi cael hysbysiad o dan is-adran (3) ddiwygio'r wybodaeth y mae'r hysbysiad yn perthyn iddi a'i chyflwyno i'r awdurdod lleol, ac, yn yr achos hwnnw, ni fydd grym i'r hysbysiad a roddir o dan is-adran (3), ac, yn ddarostyngedig i is-adran (5), bydd is-adrannau (2) a (3) yn gymwys mewn perthynas â'r wybodaeth honno fel pe bai wedi'i chynnwys yn yr hysbysiad neu'r cynlluniau y cyfeirir atynt yn is-adran (1) neu fel pe bai wedi mynd gyda hwy.
- (5) Os caiff gwybodaeth ddiwygiedig ei chyflwyno o dan is-adran (4), bydd y cyfnod perthnasol y cyfeirir ato yn is-adran (3) yn mynd o'r dyddiad y cafodd yr awdurdod lleol yr wybodaeth.

- (6) At ddibenion y Mesur hwn, ystyr “y cyfnod perthnasol” (“*the relevant period*”) yw pum wythnos neu'r cyfryw gyfnod estynedig sy'n dod i derfyn heb fod yn hwyrach na deufis ar ôl—
- (a) rhoi'r hysbysiad neu adneuo'r cynlluniau, neu
 - (b) pan fydd is-adran (4) yn gymwys, y dyddiad y cafodd yr awdurdod lleol yr wybodaeth,
- ag a gytunir yn ysgrifenedig cyn diwedd y pum wythnos ar y cyd â'r awdurdod lleol a'r person sy'n rhoi'r cyfryw hysbysiad neu'n adneuo'r cyfryw gynlluniau.
- (7) Mewn unrhyw achos pan fydd cwestiwn yn codi ynghylch cywirdeb barn awdurdod lleol y seiliwyd hysbysiad a roddwyd o dan is-adran (3) arni, caiff y person y cafodd y cyfryw hysbysiad ei roi iddo gyfeirio'r mater at Weinidogion Cymru i'w benderfynu a chaiff Gweinidogion Cymru ddiddymu, addasu neu gadarnhau'r hysbysiad.
- (8) Rhaid i'r ffi a ragnodir fynd gydag unrhyw gyfeiriad at Weinidogion Cymru o dan is-adran (7).

4 Dilysu a chyflwyno dogfennau

Mae darpariaethau'r adrannau canlynol o Ddeddf 1984 yn gymwys mewn perthynas â dogfennau yr awdurdodir neu y gorfodir eu rhoi, eu gwneud, eu dyroddi neu'u cyflwyno o dan y Mesur hwn, fel y maent yn gymwys mewn perthynas â'r rhai a roddir, a wneir, a ddyroddir neu a gyflwynir o dan y Ddeddf honno—

- (a) adran 93 (dilysu dogfennau),
- (b) adran 94 (cyflwyno dogfennau), ac
- (c) adran 94A (cyflwyno dogfennau'n electronig).

5 Erlyn am dramgwyddau

Dim ond y canlynol sy'n cael cychwyn achos llys mewn perthynas â thramgwydd a grëwyd gan y Mesur hwn neu oddi tano—

- (a) yr awdurdod lleol, neu
- (b) Gweinidogion Cymru.

6 Dehongli

- (1) Yn y Mesur hwn—

ystyr “awdurdod lleol” (“*local authority*”) yw cyngor sir neu gyngor bwrdeistref sirol yng Nghymru,

ystyr “y Cynulliad” (“*the Assembly*”) yw Cynulliad Cenedlaethol Cymru, “Deddf 1984 ” (“*the 1984 Act*”) yw [Deddf Adeiladu 1984 \(p.55\)](#),

ystyr “gwaith adeiladu” (“*building work*”) yw gwaith i godi, estyn neu addasu adeilad,

“hysbysiad corff cyhoeddus” (“*public body's notice*”) yw'r ystyr a roddir iddo yn Rhan 2 o Ddeddf 1984,

“hysbysiad cychwynnol” (“*initial notice*”) yw'r ystyr a roddir iddo yn Rhan 2 o Ddeddf 1984,

ystyr “perchennog” (“*owner*”) yw'r ystyr a roddir iddo yn Neddf 1984,

ystyr “preswylfa” (“*residence*”) yw—

- (a) tŷ annedd,
- (b) fflat,
- (c) cartref gofal (pan fydd i “cartref gofal” (“*care home*”) yr un ystyr ag sydd iddo yn [Neddf Safonau Gofal 2000 \(p.14\)](#))
- (d) llety preswyl ar gyfer disgyblion neu fyfyrwyr ysgol, coleg, prifysgol neu sefydliad addysgol arall, neu
- (e) ystafell neu grŵp o ystafelloedd o fewn adeilad, os bwriedir i berson neu bersonau ddefnyddio'r ystafell honno neu'r ystafelloedd hynny ar gyfer byw neu gysgu ac eithrio fel rhan o aelwyd unigol sy'n meddiannu'r adeilad cyfan, a

lle y mae adeilad yn cynnwys un breswylfa neu fwy, yn cynnwys unrhyw ran o'r adeilad hwnnw y bwriedir iddo gael ei ddefnyddio gan y rheini sy'n byw yn y breswylfa honno neu'r preswylfeydd hynny at ddibenion atodol i'r feddiannaeth honno sy'n gyffredin â'i gilydd neu â defnyddwyr eraill yr adeilad,

ystyr “rhagnodwyd” (“*prescribed*”) yw wedi'i ragnodi gan reoliadau a wnaed gan Weinidogion Cymru,

ystyr “rheoliadau adeiladu” (“*building regulations*”) yw rheoliadau a wneir o dan adran 1 o Ddeddf 1984,

ystyr “swyddog awdurdodedig” (“*authorised officer*”) yw swyddog awdurdod lleol sydd wedi'i awdurdodi yn ysgrifenedig gan yr awdurdod hwnnw, boed yn gyffredinol neu'n benodol, i weithredu mewn materion o fath arbennig neu mewn mater penodol, ac

ystyr “swyddog priodol” (“*proper officer*”), mewn perthynas â phwrpas ac ag awdurdod lleol, yw swyddog a benodwyd at y diben hwnnw gan yr awdurdod hwnnw.

- (2) Yn ddarostyngedig i is-adran (3), caiff Gweinidogion Cymru, drwy orchymyn, ddiwygio diffiniad “preswylfa” yn is-adran (1) drwy—
 - (a) ychwanegu dosbarth o fangreoddd preswyl, neu
 - (b) diwygio'r disgrifiad o ddosbarth o fangreoddd preswyl sydd eisoes yn bodoli.
- (3) Yn is-adran (2), ystyr “mangreoddd preswyl” (“*residential premises*”) yw'r ystyr a roddir iddo yn—
 - (a) paragraff 7 o Ran 1 Atodlen 7 i [Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006 \(p.32\)](#), unwaith y bydd mewn grym, neu,
 - (b) tan hynny, Mater 11.1 yn Rhan 1 Atodlen 5 i'r Ddeddf honno.

7 **Darpariaeth drosiannol a darpariaeth ganlyniadol etc**

- (1) Caiff Gweinidogion Cymru, drwy orchymyn, wneud y cyfryw ddarpariaeth drosiannol, darpariaeth ddarfodol, darpariaeth ganlyniadol, darpariaeth arbed, darpariaeth gysylltiedig, darpariaeth atodol a darpariaeth arall ag y mae Gweinidogion Cymru o'r farn ei bod yn angenrheidiol neu'n briodol mewn cysylltiad â'r Mesur hwn neu i roi llwyr effaith iddo.
- (2) Mae'r ddarpariaeth y caniateir ei gwneud o dan yr adran hon yn cynnwys darpariaeth sy'n diwygio, diddymu neu fel arall yn addasu deddfiad, ond heb fod yn gyfyngedig i hynny.

- (3) Yn yr adran hon, mae “deddfiad” yn cynnwys, ymhlith pethau eraill, Mesur Cynulliad, Deddf Cynulliad neu Ddeddf Seneddol, ac is-ddeddfwriaeth, pa un a ddaethant i rym cyn neu ar ôl i'r adran hon ddod i rym.

8 Rheoliadau a gorchmynion

- (1) Mewn perthynas â rheoliadau neu orchmynion a wneir gan Weinidogion Cymru o dan y Mesur hwn—
- (a) rhaid eu gwneud drwy offeryn statudol,
 - (b) caniateir gwneud darpariaeth wahanol ar gyfer achosion gwahanol, dosbarthiadau gwahanol o achosion a dibenion gwahanol,
 - (c) caniateir gwneud unrhyw ddarpariaethau trosiannol, darfodol, canlyniadol, arbed, cysylltiedig neu atodol fel y gwêl Gweinidogion Cymru yn dda,
 - (d) caniateir eu gwneud, yn achos rheoliadau sy'n rhagnodi materion at ddibenion adrannau 1(4)(c), 3(1) neu 3(2), dim ond ar ôl i Weinidogion Cymru gynnal y cyfryw ymgynghoriad ag y maent o'r farn ei fod yn briodol,
 - (e) caniateir eu gwneud, yn achos—
 - (i) gorchmynion a wneir o dan adran 6(2), a
 - (ii) gorchmynion a wneir o dan adran 7(1) sy'n diwygio, yn diddymu neu'n addasu unrhyw Fesur Cynulliad, Deddf y Cynulliad neu Ddeddf Seneddol,dim ond os oes drafft o'r gorchmynyn wedi'i osod gerbron y Cynulliad a'i gymeradwyo drwy benderfyniad y Cynulliad, ac
 - (f) ac eithrio—
 - (i) y rheini y cyfeirir atynt ym mharagraff (e), a
 - (ii) y rheini a wneir o dan adran 9(3),maent yn agored i gael eu diddymu yn unol â phenderfyniad gan y Cynulliad.

9 Teitl byr a chychwyn

- (1) Enw'r Mesur hwn yw Mesur Diogelwch Tân Domestig (Cymru) 2011.
- (2) Daw darpariaethau canlynol y Mesur hwn i rym ar y diwrnod ar ôl cael Cymeradwyaeth Frenhinol—
- (a) adrannau 1(4), 3(1) a 3(2), ond dim ond at ddiben galluogi materion i gael eu rhagnodi o dan adrannau 1(4)(c), 3(1) a 3(2), yn ôl y drefn honno,
 - (b) adrannau 6, 7 a 8, ac
 - (c) yr adran hon.
- (3) Daw gweddill darpariaethau'r Mesur hwn i rym ar y cyfryw ddydd neu ddyddiau a benodir gan Weinidogion Cymru drwy orchymyn.